

Ikke desto mindre er det Forrester kalder Industrial Dynamics, og som vi andre kalder numerisk simulation af flere handlingsparametre, noget som den der beskæftiger sig med økonomiske analyser på et eller andet tidspunkt må sætte sig ind i og tage stilling til.

Erik Johnsen.

Erich Schneider: Einführung in die Wirtschaftstheorie, IV. Teil: Ausgewählte Kapitel der Geschichte der Wirtschaftstheorie, 1. Band. J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1962. 423 s.

En del af dette tidsskrifts læsere vil måske nok kende Erich Schneider bedst fra hans driftsøkonomiske arbejder, der for en stor del er blevet til under hans »danske« periode som professor ved Aarhus Universitet. Men mange vil med udbytte have læst i hans nationaløkonomiske hovedværk »Einführung in die Wirtschaftstheorie«, når de under deres studier har søgt supplement til det begrænsede pensum i nationaløkonomi, der nødvendigvis må findes i en handelshøjskoles studieplan. Dette værk stammer fra Schneiders »tyske« periode som professor i Kiel og direktør for det store Institut für Weltwirtschaft, og det er vel i dag den berømteste lærebog i nationaløkonomi på mellemlinjen.

Blandt de foreliggende lærebøger i nationaløkonomi kan man heller ikke anbefale nogen bedre end Schneiders »Einführung« som supplement til Nyboe Andersen, Fog og Windings bog, der jo i dag anvendes som indføring i nationaløkonomien på alle vore handelshøjskoler. Navnlig bliver dette supplement anbefalelsesværdigt, efter at handelshøjskolerne med indførelsen af kurserne i matematik har fjernet den værste skræk for matematiske symboler hos de studerende thi nægtes kan det jo ikke, at »Einführung« opnår noget af sin enestående klarhed og overskuelighed ved hjælp af en vis portion matematik, der dog ved nærmere

eftersyn viser sig at være overordentlig let tilgængeligt. En af hemmelighederne i Schneiders pædagogik er netop den fulde udnyttelse af både de matematiske og de verbale symboler.

Efter at Schneider i de tre første bind af »Einführung« har indført læseren i henholdsvis (1) Theorie des Wirtschaftskreislaufs, (2) Wirtschaftspläne und wirtschaftliches Gleichgewicht in der Verkehrswirtschaft, og (3) Geld, Kredit, Volkseinkommen und Beschäftigung, afslutter han nu i bind 4 og i et kommende bind 5 sit værk med de økonomiske teoriens historie – eller dogmehistorien, som teorihistorien også er blevet kaldt med et noget teologisk udtryk.

Denne plads sidst i værket vil måske forekomme nogle overraskende, men Schneider har naturligvis ret, når han siger, at de økonomiske teoriens udvikling kun kan forstås af den, der allerede har et godt kendskab til nutidens nationaløkonomiske teori.

Det er teoriernes historie, der behandles i denne bog – modellerens historie. Og som i de tidligere bind af »Einführung« er mange af modellerne matematiske, men også i dette bind er de præsentert i en overordentlig let forståelig form.

Hvad man *ikke* får for meget af i denne bog, er den historiske baggrund for de økonomiske modelleres udvikling, som i højere grad anskues som en ren intellektuel vækstproces. Hvad man heller ikke får meget af, er modelbyggerens historie, som måske ellers kunne have givet anledning til en række spændende digressioner. Disse emner er imidlertid ikke Schneiders sag, og ved at udelukke dem har han helt kunnet koncentrere sig om det mål, han har sat sig, nemlig at give en klar og overskuelig fremstilling af selve modellerens historie.

I titlen på det foreliggende bind understreger forfatteren selv, at det drejer sig om »Ausgewählte Kapitel«, hvorfor

Ikke desto mindre er det Forrester kalder Industrial Dynamics, og som vi andre kalder numerisk simulation af flere handlingsparametre, noget som den der beskæftiger sig med økonomiske analyser på et eller andet tidspunkt må sætte sig ind i og tage stilling til.

Erik Johnsen.

Erich Schneider: Einführung in die Wirtschaftstheorie, IV. Teil: Ausgewählte Kapitel der Geschichte der Wirtschaftstheorie, 1. Band. J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen, 1962. 423 s.

En del af dette tidsskrifts læsere vil måske nok kende Erich Schneider bedst fra hans driftsøkonomiske arbejder, der for en stor del er blevet til under hans »danske« periode som professor ved Aarhus Universitet. Men mange vil med udbytte have læst i hans nationaløkonomiske hovedværk »Einführung in die Wirtschaftstheorie«, når de under deres studier har søgt supplement til det begrænsede pensum i nationaløkonomi, der nødvendigvis må findes i en handelshøjskoles studieplan. Dette værk stammer fra Schneiders »tyske« periode som professor i Kiel og direktør for det store Institut für Weltwirtschaft, og det er vel i dag den berømteste lærebog i nationaløkonomi på mellemlinjen.

Blandt de foreliggende lærebøger i nationaløkonomi kan man heller ikke anbefale nogen bedre end Schneiders »Einführung« som supplement til Nyboe Andersen, Fog og Windings bog, der jo i dag anvendes som indføring i nationaløkonomien på alle vore handelshøjskoler. Navnlig bliver dette supplement anbefalelsesværdigt, efter at handelshøjskolerne med indførelsen af kurserne i matematik har fjernet den værste skræk for matematiske symboler hos de studerende thi nægtes kan det jo ikke, at »Einführung« opnår noget af sin enestående klarhed og overskuelighed ved hjælp af en vis portion matematik, der dog ved nærmere

eftersyn viser sig at være overordentlig let tilgængeligt. En af hemmelighederne i Schneiders pædagogik er netop den fulde udnyttelse af både de matematiske og de verbale symboler.

Efter at Schneider i de tre første bind af »Einführung« har indført læseren i henholdsvis (1) Theorie des Wirtschaftskreislaufs, (2) Wirtschaftspläne und wirtschaftliches Gleichgewicht in der Verkehrswirtschaft, og (3) Geld, Kredit, Volkseinkommen und Beschäftigung, afslutter han nu i bind 4 og i et kommende bind 5 sit værk med de økonomiske teoriers historie – eller dogmehistorien, som teorihistorien også er blevet kaldt med et noget teologisk udtryk.

Denne plads sidst i værket vil måske forekomme nogle overraskende, men Schneider har naturligvis ret, når han siger, at de økonomiske teoriers udvikling kun kan forstås af den, der allerede har et godt kendskab til nutidens nationaløkonomiske teori.

Det er teoriernes historie, der behandles i denne bog – modellernes historie. Og som i de tidligere bind af »Einführung« er mange af modellerne matematiske, men også i dette bind er de præsentert i en overordentlig let forståelig form.

Hvad man *ikke* får for meget af i denne bog, er den historiske baggrund for de økonomiske modelleres udvikling, som i højere grad anskues som en ren intellektuel vækstproces. Hvad man heller ikke får meget af, er modelbyggerens historie, som måske ellers kunne have givet anledning til en række spændende digressioner. Disse emner er imidlertid ikke Schneiders sag, og ved at udelukke dem har han helt kunnet koncentrere sig om det mål, han har sat sig, nemlig at give en klar og overskuelig fremstilling af selve modellerens historie.

I titlen på det foreliggende bind understreger forfatteren selv, at det drejer sig om »Ausgewählte Kapitel«, hvorfor

det ville være urimeligt at bebrejde ham, at dette eller hint ikke er med, eller at andre ting har fået en for fremtrædende behandling.

En ting kan man dog sige om stofudvalget, der nødvendigvis må bero på en afvejning af mange forskellige hensyn: Det giver os yngre økonomer, der så godt som udelukkende er vokset op med angelsaksisk litteratur, et nyttigt indblik i de tysksprogede økonomers betydning for de økonomiske teoriers udvikling. Da ensidigheden i de unge økonomers opdragelse efter anmelderens erfaring synes at være endnu mere udtalt i de engelsktalende lande, er det også af denne grund vigtigt, at bogen som sine forgængere i værket oversættes til engelsk. Dette vil måske forresten også skaffe bogen en videre læserkreds i Skandinavien, hvad den så afgjort fortjener.

Lauge Stetting.

H. P. Künzi und W. Krelle: Nichtlineare Programmierung. — Springer-Verlag, Berlin 1962. 221 s., DM 38,—.

Springer-Verlag har med denne bog startet en serie monografier i operationsanalyse. Nogen egentlig programmerklæring findes vist ikke udtalt, men skal man slutte af redaktørernes (der er identiske med denne bogs forfattere) attitude, kan man sige, at det bliver ikke anvendt operationsanalyse. Snarere bliver det præsentationer af det matematiske apparat på trinnet lige før egentlig anvendelse på faktiske problemer.

Nærværende bog fremtræder som en ret formelt præget lærebog i den del af den ikke-lineære programmering, der beskæftiger sig med en kvadratisk formålsfunktion og de hertil knyttede løsningsprocedurer.

Bogens hovedvægt er lagt på det matematiske apparatur, incl. beviser for, at algoritmerne fører til ønskede optimal løsninger, medens de få faktiske cases, der findes publiceret indenfor kvadratisk

programmering, ikke er nævnt. Til gengæld gennemgår forfatterne grundigt de forskellige løsningsprocedurer ved konstruerede eksempler.

Fremstillingen starter med en oversigt over den til løsning af værket nødvendige vektor- og matrix-algebra; dette er iøvrigt — som den øvrige del af bogen — en meget koncis fremstilling. Herfra går man over lineær og konveks programmering til problemstillingen i den kvadratiske programmering.

Herefter følger slag i slag de fleste eksisterende modeller for dette problem, idet forfatterne knytter disse til opfindernes navne: Hildreth, d'Esopo, Theil, van de Panne, Beale, Wolfe, Barankin, Dorfman, Frank, Rosen, Frisch, Zoutendijk og Houthakker.

Der er således tale om en ganske systematisk og omfattende fremstilling, hvorved bogen bliver den første egentlige lærebog i den matematiske side af den kvadratiske programmering.

Forfatterne har skrevet deres bog til bl.a. økonomistuderende. Det kan dog med sikkerhed siges, at den er irrelevant for erhvervsøkonomistuderende, medens den for økonometrikere og muligvis for licentiatstuderende vil være af betydelig værdi. For den praktiker, der beskæftiger sig med løsning af matematisk programmering på regnemaskine, er bogen et studium værd, bl.a. i kraft af sin eksemplificering af algoritmerne.

Den, der kræver en kort orientering i emnet, kan dog nøjes med Hålstens bog (anmeldt i E. T. nr. 3, 1962).

Bortset fra den begrænsede interessekreds er der tale om en stringent lærebog af betydelig værdi.

Erik Johnsen.

Rensis Likert: New Patterns of Management. McGraw-Hill Book Company, New York 1961.

Dr. Rensis Likert, som er chef for »The Institute for Social Research« ved Uni-